

li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till

li.smf@regeringskansliet.se

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet angående utredningen Anpassning av svensk rätt till avskogningsförfordningen, SOU 2025:17 (LI2025/00674)

Sammanfattning

Livsmedelsverket har haft tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet Anpassning av svensk rätt till avskogningsförfordningen (SOU 2025:17).

Livsmedelsverkets yttrande avser endast de delar av förslaget som berör Livsmedelsverkets ansvarsområden.

Livsmedelsverket tillstyrker i huvudsak förslagen men har vissa synpunkter som i huvudsak är kopplade till förslagen om sanktioner.

Synpunkter på förslagen

Avsnitt 7.3 Den behöriga myndighetens uppgifter

Många företag som berörs av avskogningsförfordningen är livsmedelsföretag som redan har en stor administrativ börda på grund av omfattande lagstiftning att förhålla sig till. Därför ser Livsmedelsverket det som viktigt att Skogsstyrelsen beaktar företagsperspektivet i sitt kontrollstödande arbete. På motsvarande sätt bör kommande lagstiftning medföra så liten administrativ börda som möjligt för de företag som berörs av avskogningsförfordningen.

Avsnitt 7.4.2 Omhändertagande av relevanta råvaror och produkter, En bortre tidsgräns

Livsmedelsverket vill göra lagstiftaren uppmärksam på att förslaget om sex månader som bortre tidsgräns för omhändertagande kan vara problematiskt rörande livsmedel. Livsmedelsverket håller med om att det behövs en tidsgräns, men framhåller vikten av att ärenden rörande livsmedel hanteras skyndsamt. Flera produkter är livsmedel som har begränsad hållbarhet. Sex månader kan därför vara lång tid i livsmedelssammanhang.

Avsnitt 8.9 Vilka överträdelser bör sanktioneras och hur?

Livsmedelsverket tillstyrker utredningens förslag om vilka överträdelser som bör straffsanktioneras respektive sanktioneras genom sanktionsavgifter. Myndigheten ställer sig dock tveksamt till utredningens förslag att även vite ska utgöra en sanktion. Viten brukar främst ses som ett påtryckningsmedel på ett föreläggande och därmed inte för att sanktionera överträdelser. Det lagförslag som utredningen ger om förelägganden och förbud och att de kan kombineras med vite tyder också på att avsikten är sådan, trots vad som anges längre fram i betänkandet.

Avsnitt 8.11 Sanktionsavgifter

Livsmedelsverket ser positivt på att stor vikt läggs vid att skapa tydlighet och förutsebarhet i sanktionsavgiftssystemet, och betonar behovet av tydligt avgränsade sanktionspunkter. Utifrån att sanktionsavgifter ska vara relativt enkla att hantera rent administrativt bedömer Livsmedelsverket att förslaget om vilka överträdelser som ska vara föremål för sanktion kräver förtydligande på förordningsnivå. Detta särskilt för att kraven på utredning för kontrollmyndigheten inte ska bli för omfattande.

Vad gäller sanktionsavgifternas storlek saknar Livsmedelsverket en mer utförlig diskussion kring proportionalitet, särskilt mot beaktande av att sanktionsavgift kan beslutas även när någon gjort något av oaktsamhet. Myndigheten noterar särskilt att utredningen på s 304 skriver *När det gäller den högsta avgift som bör kunna förekomma är en beloppsgräns om 1 miljon kr rimligt för de flesta överträdelser av mindre allvarlig karaktär*. Här saknas ett resonemang, framför allt utifrån proportionalitetsprincipen, om avgiftens storlek i förhållande till storleken på företagen, utöver avgiftens storlek i förhållande till miljöskadorna och värdet på berörda varor. De företag som kan komma att beröras torde variera mycket i storlek. Även sanktionsavgifter med fasta belopp bör därför sättas med beaktande av denna variation för att de ska bli proportionerliga.

Livsmedelsverket noterar att utredningens resonemang om upprepade och allvarliga förseelser är otydligt avseende om det krävs både upprepade och allvarliga förseelser för den högre avgiften eller om det är tänkt att det ska räcka med det ena.

Avsnitt 10.5 Det bör införas ett skydd för vissa identitetsuppgifter

Livsmedelsverket bedömer det som problematiskt att grunden för sekretess är att någon lämnat en *väl underbyggd* synpunkt. Kontrollmyndigheten kan behöva utreda om synpunkten är väl underbyggd, vilket kan komma att stå i konflikt med krav på att hantera utlämnande av uppgifter skyndsamt. Livsmedelsverket noterar även att bedömning av behovet av sekretess för den vars synpunkt inte anses vara väl underbyggd saknas i betänkandet.

Avsnitt 11 Finansiering av kontrollerna

Livsmedelsverket är av uppfattningen att en anslagsfinansierad kontroll är att föredra ur företagsperspektiv. Många livsmedelsföretagare berörs av avskogningsförordningen genom att flera av produkterna som berörs av avskogningsförordningen är livsmedel. Detta medför att livsmedelsföretagarna redan har en kostnad för offentlig kontroll.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Christina Nordin. I den slutliga handläggningen medverkade avdelningschef Kristina Ohlsson. Föredragande var handläggare Charlotte Lagerberg Fogelberg.

Christina Nordin

Charlotte Lagerberg Fogelberg